

RIGSARKIVET

HISTORIE

CASE: RIGSARKIVET

Fokusområder:

- *Du har viden om besættelsestiden i Danmark.*
- *Du kan beskrive og vurdere tyskerpigernes og deres modstanderes situationer ud fra din viden om Besættelsestiden.*
- *Du kan udvælge kilder til belysning af historiske problemstillinger.*

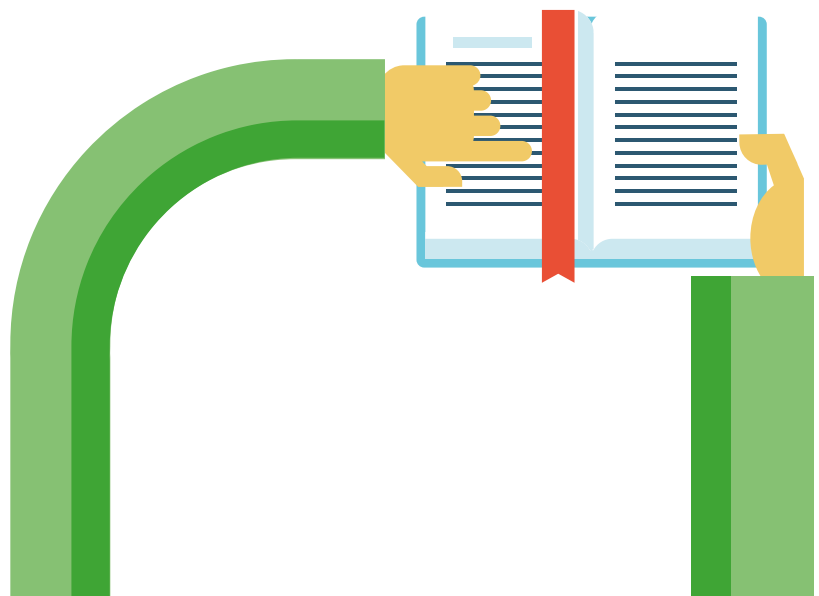
RIGSARKIVET

Rigsarkivet er hele Danmarks hukommelse. De indsamler og gemmer historiske kilder og data og stiller dem til rådighed for alle på nettet og på vores læsesale. Borgere, forskere og myndigheder bruger Rigsarkivets samlinger til f.eks. at finde oplysninger om sig selv, lave slægtsforskning, finde oplysninger til retslig brug om deres hus eller forske i historiske emner som 2. verdenskrig. Din historie findes også hos Rigsarkivet, fx i en jordemoderprotokol fra dengang du blev født.

Det kræver en god historisk forståelse at læse kilder og sætte dem i sammenhæng, så vi får et realistisk billede af fortiden. Det skal du prøve kræfter med nu.

Finaleopgaven består af 2 dele

- *To dagbøger*
- *Tyskerpigernes situation under Augustoprøret og ved befrielsen*

DM i Fagene

INTRODUKTION: AUGUSTOPRØRET I AALBORG

Året er 1943.

Modstandsmanden Niels Erik Vangsted er blevet skudt af tyskerne efter en engelsk våbenedkastning i Rold Skov.

I dagene op til den 23. august er der blevet delt løbesedler ud. Arbejdere på flere af Aalborgs store virksomheder tager fri for at deltage i begravelsen, som skal finde sted kl. 13.30 fra Ansgar kirke på gaden Vesterbro. De danske myndigheder i byen mener, at det godt vil kunne foregå i god ro og orden, men den lokale tyske øverstbefalende beslutter sig i al hemmelighed for at rykke begravelsen frem til om morgenen mellem kl. 7 og 8.

Så da tusindvis af aalborgensere mandag eftermiddag strømmer til Ansgar Kirke, er Niels Erik Vangsted allerede begravet. I kilderne kan du få et indtryk af stemningen: Hvordan aalborgenserne reagerer og hvordan den tyske besættelsesmagt svarer igen. Alene den 23. august bliver 2 aalborgensere dræbt af tyskerne og adskillige bliver såret.

Kampen står imidlertid ikke kun mellem tyske soldater og den del af Aalborgs befolkning, der ønskede at deltage i begravelsen. Under uroen vender aalborgenserne også vreden mod butiksdrivende, som handler med tyskerne, personer, der menes at være nazister – og mod de såkaldte tyskerpiger. Ruder bliver knust, butikker raseret og folk bliver overfaldet.

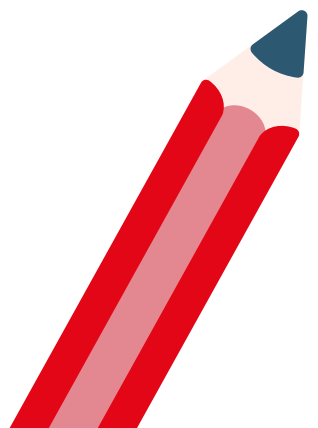
Tidligere på måneden havde der også været protestaktioner i andre danske byer, bl.a. Esbjerg og Odense. I dag kalder vi samlet disse episoder for Augustoprøret. Det hele endte med, at tyskerne d. 29. august afsatte den danske regering og satte landet i militær undtagelsestilstand for at stoppe urolighederne. Undtagelsestilstanden sluttede seks uger senere, men den danske regering valgte ikke at vende tilbage.

VIDENS BANK

På næste side kan du læse de opgaver, du skal løse. Men for at kunne løse dem har du brug for mere viden om besættelsen og tyskerpigerne. Den viden kan du finde på:

dmifagene.dk/lm-historie/

Du må også gerne søge efter information andre steder.

OPGAVE 1: TO DAGBØGER

På dmifagene.dk/historievideo/ kan du se et klip fra en video, der blev optaget under urolighederne i Aalborg. I klippet ses en kvinde på flugt fra en menneskemængde og en mand, der sparker ud efter hende.

Din opgave er at skrive to dagbogsnotater, et for kvinden der flygter, og et for manden der sparker ud efter hende.

OPGAVE 1.1

Skriv kvindens dagbog for d. 23. august, 1943. Dagbogen skal give svar på følgende spørgsmål:

- *Er kvinden en "tyskerpige" – eller er det bare et rygte, hun har fået?*
- *Hvorfor er hun på gaden Vesterbro den 23. august 1943?*
- *Hvordan oplever hun overfaldet?*
- *Hvad sker der, efter at hun løber ud af billedet?*

OPGAVE 1.2

Skriv mandens dagbog for d. 23. august, 1943. Dagbogen skal give svar på følgende spørgsmål:

- *Hvordan beskriver manden dagens hændelser på gaden Vesterbro?*
- *Hvorfor er han selv på gaden Vesterbro den 23. august 1943?*
- *Hvad er årsagen til, at han og andre løber efter kvinden – når det nu er den tyske besættelsesmagt, der har forhindret dem i at deltage i Niels Erik Vangsteds begravelse?*
- *Hvordan forløber resten af dagen for ham?*

Du bliver bedømt på, at dagbøgerne:

- *giver realistiske svar på opgavernes spørgsmål*
- *beskriver sammenhængen mellem den aflyste begravelse af Niels Erik Vangsted og kvindernes flugt fra menneskemængden*
- *gør brug af de oplyste kilder*
- *viser din evne til at sætte dig ind i kvindens og mandens situation og den tid, de levede i.*

OPGAVE 2: TYSKERPIGERNES SITUATION UNDER AUGUSTOPRØRET OG VED BEFRIElsen

OPGAVE 2.1

Beskriv forskelle og ligheder i tyskerpigernes situation under augustoprøret og ved befrielsen. Hvad kan forklare forskellene?

OPGAVE 2.2

Beskriv forskelle og ligheder i folks reaktion over for tyskerpiger under augustoprøret og ved befrielsen. Hvad kan forklare forskellene?

Hint: Du kan læse om tiden efter befrielsen i afsnit 5 og 6 på siden om Helga:

<https://vejeikrig.dk/historical-child/helga/>

Du bliver bedømt på, at dagbøgerne:

- *beskriver mindst én relevant forskel og lighed for hver opgave*
- *giver et sandsynligt bud på årsagen til forskellene*
- *inddrager relevante kilder*

AFLEVERING

Når du er klar til at uploade din besvarelse, skal du gemme din besvarelse som pdf og aflevere den.

Bruger du Microsoft Word skal du i øverste venstre hjørne trykke på
Filer → Gem en kopi → vælg PDF i dropdown menuen

Bruger du Google Docs skal du i øverste venstre hjørne trykke på
Fil → Download → PDF

